
ADRODDIAD I'R IS-BWYLLGOR TRAFNIDIAETH STRATEGOL

31 Mawrth, 2025

TEITL: Diweddariad cynnydd ar y Cynllun Datblygu Strategol (CDS) a'r berthynas gyda'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol (RTP)

AWDUR: Alwen Williams, Prif Weithredwr Dros Dro y CBC
Andy Roberts, Swyddog Cynllunio Datblygu Strategol Rhanbarthol

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

1.1. Mae'r adroddiad hwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol ar y cynnydd o ran paratoi Cytundeb Cyflawni (DA) ar gyfer y Cynllun Datblygu Strategol rhanbarthol (CDS) yn ogystal â thynnu sylw at natur eang y berthynas rhwng y RTP a'r CDS.

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

2.1. Nodi'r cynnydd hyd yn hyn.

3. Y RHESWM AM Y PENDERFYNIAD

3.1. Sicrhau bod yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol yn gwbl ymwybodol o'r cynnydd gyda'r CDS o gyfnod cynnar, i hyrwyddo ymgysylltiad rheolaidd ac ymagwedd integredig at gynllunio strategol.

4. CEFNDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

4.1. Gosodwyd dyletswyddau statudol ar Gyd-bwyllgorau Corfforedig gan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, yn ymwneud â lles economaidd rhanbarthol, cynllunio gofodol, a chynllunio trafndiaeth.

4.2. Y nod yw hyrwyddo gweithio rhanbarthol cydweithredol i gyflawni canlyniadau mwy effeithiol i gymunedau drwy sicrhau bod materion allweddol, datblygiadau a'r isadeiledd cysylltiedig yn cael eu cynllunio mewn ffordd integredig a chynhwysfawr, sy'n cyd-fynd yn dynn ag uchelgeisiau datblygu economaidd a gweledigaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer dull mwy strategol o ymdrin â defnydd tir a chynllunio trafndiaeth.

4.3. O ran cynllunio gofodol, mae'r ddyletswydd statudol i baratoi Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) a Chynllun Datblygu Strategol wedi'i nodi yn Neddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004 (fel y'i diwygiwyd). Wedi hynny fe wnaed Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Cynllun Datblygu Strategol) (Cymru) 2021, sy'n galluogi Cyd-bwyllgorau Corfforedig i baratoi CDS. Cyhoeddwyd Llawlyfr drafft CDS i bob Awdurdod Cynllunio Lleol (ACLI) yn yr hydref 2022, a disgwylir y caiff ei gwblhau yng ngwanwyn 2025. Mae'r Llawlyfr drafft yn rhoi arweiniad ar amserlenni lefel-uchel ar gyfer cynhyrchu CDS ac mae'n fanwl ac yn rhagnodol, gan ddisgwyl y byddai'n cymryd pum mlynedd i gynhyrchu CDS.

- 4.4. Ni ragwelir felly y bydd y Cynllun Datblygu Strategol yn cael ei fabwysiadu tan 2030 ar y cynharaf, ac yn y cyfamser mae'n rhaid cadw'r Cynlluniau Datblygu Lleol yn gyfredol, gan sicrhau, er enghraifft, y gall buddsoddiad a datblygu cynaliadwy barhau i ddigwydd mewn ffordd a arweinir gan Gynllun, gan roi hyder i'r holl ran-ddeiliaid gan gynnwys buddsoddwyr, datblygwyr a chymunedau.
- 4.5. I gefnogi'r gwaith o baratoi'r Cynllun Datblygu Strategol, cafodd swyddog priodol o rwydwaith Awdurdod Lleol Gogledd Cymru ei recriwtio i fod yn Swyddog Cynllunio Datblygu Strategol Rhanbarthol (Cydbwyllgor Corfforedig) ar gyfer cynllunio gofodol rhanbarthol. Mae hyn yn sicrhau cynrychiolaeth ar gyfer buddiannau'r awdurdodau lleol a buddiannau rhanbarthol, yn gysylltiedig ag arbenigedd pwnc. Cychwynnodd secondiad gyda CBC y Gogledd yn y rôl hon ym mis Ionawr 2025, ar sail rhannu amser i ddechrau ond bydd yn llawn amser o 1 Ebrill 2025.

5. CYNNYDD GYDA'R CDS

- 5.1. I ddechrau, bydd y Swyddog Cynllunio Datblygu Strategol Rhanbarthol yn cefnogi'r gwaith o baratoi'r cynllun rhaglen a'r Cytundeb Cyflawni (DA), sy'n ddatganiad cyhoeddus sy'n cynnwys y Cynllun Cyfranogiad Cymunedol (CIS) sy'n nodi sut a phryd y gall rhan-ddeiliaid a'r gymuned fod yn rhan o'r broses o lunio'r Cynllun ac amserlen (Rheoliad 10) ar gyfer paratoi'r CDS - Rheoliad 11 (1). Byddant yn dadansoddi gofynion y CDS ac yn cysylltu ar draws pob grŵp rhan-ddeiliaid, gan gydweithio i gynhyrchu'r CDS.
- 5.2. Dyma'r amserlen ddangosol ar gyfer y gwaith hwn:
1. Y CBC i Awdurdodi paratoi DA – Ionawr 2025
 2. Paratoi DA drafft ac ymgynghori'n anffurfiol gydag ymgynghoreion allweddol – Chwefror-Mawrth 2025
 3. Adolygu'r DA drafft (os oes angen) – Ebrill 2025
 4. Ymgynghori'n ffurfiol ar y DA – Mai-Mehefin 2025
 5. Y CBC i fabwysiadu'r DA yn ffurfiol – Gorffennaf 2025
 6. Cyflwyno'r DA mabwysiedig i Lywodraeth Cymru – Gorffennaf-Awst 2025
 7. Cyhoeddi'r DA ar y wefan a hysbysu'r holl ran-ddeiliaid yn ffurfiol – cyn gynted â phosib yn dilyn cymeradwyaeth LIC

6. Y BERTHYNAS RHWNG Y CDS A'R RTP

- 6.1. Oherwydd y cylch gwaith economaidd, trafnidiaeth a defnydd tir (sydd oll yn plethu â'i gilydd) a roddwyd i'r CBC, mae cyfle gwirioneddol i gyfannu'r holl elfennau hyn yn y modd mae'n cynllunio ar gyfer twf, buddsoddiad, symudiad a darpariaeth isadeiledd. Mae hefyd yn fuddiol bod un cydran o'r dull strategol integredig hwn yn gwneud camau bras at fod mewn lle, wrth i'r RTP fynd drwy ei gam ymgynghori â'r cyhoedd a rhan-ddeiliaid. Mae hyn yn darparu cydestun defnyddiol i lywio datblygiad y CDS ac yn ei dro gall hyn siapiau sut caiff y RTP ei fonitro a'i ddiweddarau yn y dyfodol. I grynhoi:
- Gall y CDS helpu drwy siapiau'r patrwm datblygu, lleihau'r angen i deithio rhwng defnyddiau tir allweddol, ac ymgorffori strategaethau trafnidiaeth rhyng-foddol yn well mewn penderfyniadau ar gynllunio defnydd tir, er mwyn galluogi pobl i wneud dewisiadau teithio mwy gwybodus a chynaliadwy;
 - Mae cynllun strategol effeithiol hefyd yn gwerthu stori hirdymor a gweledigaeth uchelgeisiol a gefnogir gan egwyddorion cryf, lle mae polisïau a phrosiectau wedi'u

hintegreiddio'n well ac yn cyd-fynd â'i gilydd yn well, gan ganiatáu sicrhau cefnogaeth y cyhoedd a'r llywodraeth;

- Manteision eraill o fabwysiadu dull integredig cydweithredol ar gyfer cynllunio defnydd tir strategol a chynllunio trafndiaeth yw'r gallu gwell i gyflawni prosiectau trawsnewidiol a blaenoriaethau cenedlaethol, y potensial i gyfuno gwybodaeth ac arbenigedd, cronni adnoddau i gyflawni effeithlonrwydd, a'r gallu i hyrwyddo ymgysylltiad cynnar er mwyn adnabod blaenoriaethau a rennir.

6.2. Unwaith y bydd Cytundeb Cyflawni y CDS wedi'i gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru, bydd y gwaith ar y CDS yn dechrau'n ffurfiol a gellir datblygu'r dull integredig y cyfeirir ato uchod ymhellach wrth i'r cynllun fwrw ymlaen.

7. GOBLYGIADAU ARIANNOL

7.1. Bydd costau'n cael eu tynnu o gyllidebau presennol CBC y Gogledd gyda'r gefnogaeth angenrheidiol gan dimau Cyfreithiol a Chyllid Cyngor Gwynedd.

8. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

8.1. Mae rheoliad 11 o'r Rheoliadau CDS yn ei gwneud yn ofynnol i'r CBC gynhyrchu Cytundeb Cyflawni i lywio'r gwaith o greu'r cynllun.

ATODIADAU:

Dim

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. **Swyddog Monitro:**

"Rwy'n croesawu'r adroddiad cynnydd hwn mewn perthynas ag un o swyddogaethau statudol allweddol y CJC. Mae'n cyflwyno amserlen glir i fynd â'r broses ymlaen"

ii. **Swyddog Cyllid Statudol:**

"Nid yw'r penderfyniad a geisir yn creu ymrwymiad ariannol ychwanegol. Mae cyllideb ar waith i ariannu'r gwaith ar y Cynllun Datblygu Strategol a'r Cynllun Trafndiaeth Rhanbarthol."